

Žalia giria

KASP Didžiosios Kovos apygardos 8 rinktinės leidinys

Nr. 1(6) („Savanorio“ laikraščio priedas)

Mielieji,

Labai džiugu, kad atkuriamas 1945 m. partizanų leistas laikraštis „Žalia giria“. Visiems jo skaitytojams, ypač jaunimui, norėčiau palinkėti neužmiršti, daugiau gilintis ir kalbėti apie garbingą Lietuvos praeitį. Kiekvienas įsijungia me į istorijos tėkmę, tampame jos dalimi. Todėl visų mūsų pareiga yra ateinančioms kartoms perduoti žinias apie mūsų tėvų ir senelių žygius kovojant už Lietuvos nepriklausomybę. Taip pat kiekvienas turime ir savo darbus puoselėti bei praturtinti Lietuvą, už kurios laisvę tiek kraujo pralietas. Šios gražios iniciatyvos, atkuriant laikraštį „Žalia giria“, simboliskai sujungiančios 1945 bei 2012 m. Lietuvos gynėjų gretas, autorių prašau neleisti laikraščio skaitytojams užmiršti mūsų savanorių didvyrių, kurie paguldė galvas už mus, nes visų kovojusių už Lietuvos laisvę atminimą reikia įamžinti.

Tepadedą Jums Dievas

Mons. Alfonsas Svarinskas

Monsinoras
Alfonsas Svarinskas

Aš skaitydavau partizanų „Žalią girią“

Keliais žodžiais apie mūsų Didžiosios Kovos apygardą. Kūrimasis prasidėjo 1944 m., kai Jonas Misiūnas-Žalias Velnias pradėjo rinkti trofeinius ginklus (slėpė juos pas Vladą Petkevičių), keliaudamas po Trakų ir Ukmergės apskritis bei kviesdamas kovojančius pavienius vyrus susivienyti. Labai greitai surinko gal penkis batalionus, kuriuos vėliau padalino į A ir B rinktines. Daugiausia partizanai kovojo Trakų, Kauno, Ukmergės apskrityse. Aš buvau A rinktinėje. Iš pradžių, kaip moksleiviai, įkūrėme organizaciją „Viltininkai“, vėliau vadovavau rezerviniam būriui „Didžioji viltis“, buvau ryšininkas.

Kaip ir visur prasidėjo išdavystės. Didžiausia mūsų nelaimė – tai NKVD agento, buvusio Lietuvos kariuomenės kapitono Vytauto Pečiūros-Griežto infiltravimas. Aš už dalyvavimą kovose gavau 10 metų lagerių ir 5 metus tremties. Kalėjau Džezkazgane (Karagandos sr.). Visiems, kas domisi Didžiosios Kovos apygardos veikla, partizanų likimais, daug pasako-

jimų užrašyta, išdėstyti apygardos kūrimosi faktai, jai vadovavę vadai, 2007 m. išleistoje knygoje „Didžiosios Kovos apygardos partizanai“.

Džiaugiuosi, kad atkuriamas laikraštis, kurį teko matyti ir skaityti 1945 m. Norėčiau palinkėti, kad kiekvienas prisimintų ir neužmirštų savo tėvų ir senelių, kurie buvo partizanų gretose, kovojo ir žuvo už mus ir jus. Džiugu, kad už Laisvę kovoję iki galo ir dabar mes gyvename Nepriklausomoje Lietuvoje. Nes jei mes juos pamiršime, tai pamiršime ir save.

Dim. kpt. Augustinas Švenčionis
Didžiosios Kovos apygardos partizanas

Augustinas Švenčionis

Tėvynė – tai tautos praeitis, dabartis ir ateitis

Mūsų rinktinė gyvuoja jau trečią dešimtmetį. Per tą laiką keitėsi struktūra, užduotys, rinktinės ribos, vyko žmonių kaita – pirmuosius savanorius pakeitė jaunoji karta, vis daugėja savanorių, kurie gimė jau nepriklausomoje Lietuvoje ir, savaime suprantama, 1990-1991 metų įvykiai, kai sprendėsi Tėvynės likimas, jiems tėra istorija.

Ateitis kuriama šiandien, tačiau ta ateitis sunkiai įsivaizduojama be tvirtos istorinio pagrindo. Todėl ir mes, Didžiosios Kovos savanorių rinktinė, save laikome Didžiosios Kovos partizanų apygardos kovų ir žygių tęsėjais, gerbiame partizanų drąsą ir patriotizmą ir stengiamės jų neužmiršti. Todėl ir pabandėme atgaivinti „Žalią girią“.

Tegul žaliuoja Lietuvos girios, o mūsų kareiviskose širdyse tenblėsta tėvų ir protėvių Tėvynės meilė, jų žygių ir kovų atminimas bei ryžtas apginti ir išsaugoti tautos idealus.

Mjr. Linas Kubilius
Didžiosios Kovos apygardos 8-osios rinktinės vadas

Linas Kubilius

Ir nesakyk, kad jų nėra

Ats. kpt. Vytautas VOVERIS
„Savanorio“ redaktorius

Buvo laikai, kada kai kurios savanorių rinktinės (Alytaus, Tauragės) turėjo savo laikraštelius, bet vėliau jie užgeso, iniciatyva išblėso, Lietuvoje ir taip per daug įvairių, reikalingų ir nelabai, leidinių. Vienas savanoris klaidėdiškis pasiskardeno ketinas leisti patriotinės dvasios informacinį leidinį, o paklaustas, kaip tas jo leidinys vadintųsi, nė nemirktelėjęs išrodė: „Memel info“. Nejaugi per du dešimtmečius mes taip beviltiškai „sueuropėjome“?

Didžiosios Kovos rinktinės savanoriai panorė išleisti savąjį laikraštėlį, kuris būtų periodinis ir pasirodytų kartą per metus, rinktinės dienos proga. Sumanymas gražus ir sveikintinas, bet atsirado įvairių kliūčių, be to, kas prižiūrės, o jeigu koks nors savanoris ims ir pasakys ne visai paiką mintį, kuri nebūtinai turi būti identiška partijų ir valdininkų sapnams?

*Neradok, mergele, mylimoji!
Pasimelski, mama, vakare!
Aš už laisvę tėviškės išjoju...
Bus nuo šiol namai – žalia giria.*

Taip rašė poetas Simas Račiūnas. Jis – politinis kalnys, grįžo iš lagerių, bet vietiniai komunistai kelią į literatūrą jam užkirto.

Šiandien tautinė dvasia Lietuvoje silpsta, kovų dalyvių lie-

ka vis mažiau ir mažiau, o partizaninis karas, kurį prof. Edvardas Gudavičius lygina tik su Žalgirio mūšiu ir 1918-1920 m. nepriklausomybės kovomis, blėsta iš tautos atminties. Tam tikros jėgos to atkakliai siekė ir, deja, pasiekė. Manymė, kad tai neįgalai, kuris reiškinys. „Žalios girios“ pasirodymas (per didžiausius vargus) tą aiškiai patvirtina.

Nepavykus išleisti savarankiško leidinio, Didžiosios Kovos rinktinės parengti rašiniai pasirodė kaip „Savanorio“ laikraščio priedas, kuris ir vadinasi, kaip rinktinės sumanyta, – „Žalia giria“. Didžiosios Kovos partizanų apygarda, kaip ir kitos apygardos, leido ne vieną laikraštį, – „Laisvės keliu“, „Nepriklausoma Lietuva“, „Tėvynei šaukiant“, bet pavadinimas „Žalia giria“ labiausiai atitiko partizanų dvasinę būseną ir kovos prasmę – žalioji giria

gynė lietuvių tautą nuo sunaikinimo, saugojo mūsų kalbą, istoriją, tautinius papročius.

Vienas istorinių romanų rašytojas (ne lietuvis), aiškindamas kodėl nesirodo viešajame gyvenime, o metų metus sėdi savo kambaryje, apsi-kroves žygomis, senų laikų laikraščiais, žurnalais bei dokumentais ir stengiasi kuo kruopščiau, su mažiausiomis smulkmenom atkurti praeities mokslininkų, menininkų, karių gyvenimus, surado aforistišką ir labai tikslų paaiškinimą: „Ir nesakyk, kad jų nėra. Sakyk – jie buvo“.

Buvo jie, todėl ir mes esame. Mūsų tauta tik todėl ir išliko, kad lietuviai visada nugalėdavo. Anot Jono Strielkūno, pergalė – ne tai, kad laimi, o tai, kad nepasiduodi.

Nepavyko kryžiuočiams, pilsudskininkams, komunistams iškirsi-ti amžinai šlamancios lietuvių žaliosios girios, nepavyks ir šitiems, kaip ten jie... Niekam nepavyks.

„Žalia giria“ vėl ošia

Št. srž. **Audrius VAREIKIS**

Kodėl mes panorame atgaivinti 1945 metais Didžiosios Kovos partizanų apygardos leista laikraštį „Žalia giria“? Todėl, kad mūsų rinktinė vadinas šios apygardos vardu ir jaučiame pareigą neužmiršti tėvų ir senelių kovų už laisvą Lietuvą. Kiekviename laikraščio numeryje skaitytojas rasdavo kvietimų stoti į kovą už Lietuvos laisvę, įvairių straipsnių bei atsišaukimų šia tema. Dėl suprantamų priežasčių straipsnių autoriai pasirašinėdavo slapyvardžiais, bet manoma, kad daugumą straipsnių rašė pats apygardos vadas Jonas Misiūnas – Žalasis Velnias.

Laikraštis pasirodydavo nereguliariai, išėjo tik keli numeriai. Penktasis, paskutinis, laikraščio numeris atsitiktinai rastas Genoci-

do aukų muziejuje. Tąkart man ir kilo mintis... Kodėl nepabandžius atgaivinti šio kovų metais leisti leidinio? Sumanymui pritarė monsijoras Alfonsas Svarinskas, Didžiosios Kovos apygardos partizanas dim. kpt. Augustinas Švenčionis-Rytas bei Didžiosios

Kovos savanorių rinktinės vadas mjr. Linas Kubilius.

Mintys virto darbais ir štai praėjus beveik 62 metams, mes jau skaitome šeštąjį „Žalios girios“ numerį. Planuojame parengti ir išleisti vieną numerį per metus, Didžiosios Kovos rinktinės gimtadienio proga. Siekiant jį padaryti įdomiu įvairaus amžiaus skaitytojams, laikraštyje ketinama spausdinti straipsnius įvairiomis temomis – apie patriotizmą, žmogiskąsias vertybes anuomet ir šandien, partizanų kovas. Taip pat ketinama supažindinti skaitytoją su Didžiosios Kovos savanorių rinktinės istorija bei aktualijomis.

Viliamės, kad tai pirmasis žingsnis, atstatant tiltą tarp Lietuvos laisvę gynusių savanorių partizanų ir šiandienos savanorių.

Didžiosios Kovos apygardos Plieno rinktinės Bebro kuopos partizanai laisvalaikio minute

Genocido aukų muziejiaus nuotrauka

Keli faktai iš Didžiosios Kovos apygardos istorijos

1944 m. liepos 14 d. Jonas Misiūnas-Žalias Velnias suburia partizanų būrį ir pavadina jį „Didžioji Kova“. Gruodžio 10 d. LLA štabas suskirstė Lietuvos teritoriją į 4 partizanų apygardas. Žalio Vėlnio veikimo rajonas priskiriamas Vilniaus apygardai. 1945 m. sausio mėn. Didžiosios Kovos rinktinė turėjo 7 būrius su 500 kovotojais ir pertvarkyta į 5-ąją LLA apygardą (vėliau – apygarda). Nuo 1945 m. vasa-

rio 15 d. jam vadovavo j. ltn. Mečys Kestenis-Serbentas. J. Misiūnas tapo vado pavaduotoju, štabo ir štabo operacijų skyriaus viršininku. Štabas buvo Čiobiškio vaikų prieglaudoje Musninkų valsčiuje. Balandžio mėn. žuvus Serbentui, vadu tapo Žalias Velnias. 1945 m. gruodžio 1 d. 5-ąją LLA apygardą pavadinta Didžiosios Kovos apygarda ir įkuriamos 2 rinktinės: A rinktinė

veikė Trakų apskrityje, o B rinktinė – Ukmergės apskrityje, nors kovos siekė Molėtus, Širvintas, Švenčionis ir netgi Kauną.

1946 m. liepos 16 d. į apygardos vadovybę prasibrovė KGB agentas Vytautas Pečiūra- Griežtas ir prasideda apygardos naikinimas.

1947 m. kovo 11 d. Maskvos Butyrkų kalėjime sušaudytas Jonas Misiūnas – Žalias Velnias.

Paskutinis Didžiosios Kovos vadas Alfonsas Morkūnas-Plieninas. 1950 m. lapkričio 25 d. apygarda nustojo egzistavusi.

J. ltn. Mečys Kestenis – Serbentas

Jonas Misiūnas – Žalias Velnias

Alfonsas Morkūnas – Plieninas

Rengiamės į Afganistaną

Vyr. ltn. **Indrė SEJONIENĖ**

PAG-16 visuomenės informavimo karininkė

Spalio mėnesį Didžiosios Kovos rinktinės kariai išskris į misiją Afganistane, Goro provincijoje.

Jau nuo praėjusių metų vasaros vyksta pasiruošimas šiai misijai. PAG vadu paskirtas mūsų rinktinės vadas mjr. Linas Kubilius, o štabo viršininku – mjr. Denisas Starikovičius. Kadangi norinčių vykti į mi-

siją buvo daug, reikėjo vykdyti ir atranką. Ypatingai didelę iniciatyvą rodė kariai savanoriai, varžydami tarpusavyje, siekdami pakliūti į pagrindinę sudėtį. Į kai kurias vietas buvo pakviesti kandidatai iš kitų kariuomenės dalių.

Į misiją vyks ir kiti mūsų kariai – kpt. Saulius Radlinskas, kpt. Andžėjus Stefanovičius, vyr. srž. Ramūnas Bikelis, vyr. srž. Jonas Sadauskas, gr. Jurijus Rabzinas ir kiti. Štabo kuopos vadu paskirtas

kpt. Darius Vizinis, o kuopininku – vyr. srž. Rodionas Siniavskis. Civilių ir karių bendradarbiavimo grupės pagrindą sudaro CKB kuopos kariai savanoriai – ats. kpt. Erlandas Sniežkus, eil. Jolanta Spangevičiūtė.

Visos pagrindinės grupės pasiruošimas prasidės birželio mėnesį tarptautinėse pratybose „Kardo kirtis“, po jų prasidės individualių ir kolektyvinių įgūdžių suvienodinimas, susipažinimas su operacijos specifika, bus mokoma dari kalbos.

Ukmergės kuopa

Kpt. **Šarūnas KISNIERIUS**

805 kuopos vadas

805-oji Ukmergės pėstininkų kuopa nuolat vykdo karių savanorių kovinį rengimą bei dalyvauja TMU OP kuopos rengime. Iš tikrųjų mūsų veikla tik tuo neapsiriboja.

Kuopos kariai populiarina Savanorių pajėgas, kariuomenę, dažnai veda profesinio orientavimo pamokas Ukmergės švietimo įstaigose. Nemažai kuopos karių savanorių mokosi Ukmergės verslo ir technologijų mokykloje, kurioje patys savo pavyzdžiu populiarina tarnybą.

Savanoriai aktyviai dalyvauja Šaulių sąjungos veikloje, organizuoja mokymus jauniems šauliams ne tik Ukmergės, bet ir Širvintų bei Vilniaus rajonuose.

Kuopa bendradarbiauja su Ukmergės visuomenės sveikatos biuru, visokeriopa padeda organizuoti renginius, kurie populiarina sveiką ir aktyvią gyvenseną.

Tokiu būdu mes stengiamės pritraukti stiprų ir aktyvų jaunimą į savo gretas.

Kariai dažnai atstovauja Lietuvos kariuomenę Ukmergės mieste, kultūros centro organizuojamuose renginiuose bei valstybinių švenčių minėjimuose.

Aktyviai bendradarbiaujama su Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga. Taip pat padedame organizuoti minėjimus ir prižiūrėti laisvės kovotojų bei partizanų kapus.

Džiugu, kad kuopos kariai savanoriai padėjo įkurti monsijorui dim. plk. Alfonsui Svarinskui Didžiosios Kovos partizanų apygardos atminimo parką Ukmergės rajone prie Mūsios upelio. Nuolat padedame monsijorui organizuoti parke vykstančius renginius bei įvairiapusiskai remiame jo vykdomą veiklą ir skleidžiamas idėjas.

Ukmergės kuopa ar ateityje dalyvaus įvairiuose renginiuose, vykdys savo veiklą, stengsis, kad jaunimas suprastų, jog kariuomenė yra mūsų valstybės ramstis.

Lazerinėje šaudykloje

Vyr. ltn. **Aivaras BAGDONAS**

803 kuopa

Įpratę šaudyti Pabradoje 803 pėstininkų kuopos kariai škart turėjo galimybę atlikti kelis šaudymo pratimus Jono Zemaičio karo akademijos lazerinėje šaudykloje. Gerą pusdienį užtrukdaviusių pratybų metu kariai buvo mokomi praktiškai valdyti automatinį šautuvą bei pistoletą. Seniau tarnaujantys patyrę kariai turėjo galimybę patobulinti turimus šaudymo įgūdžius iš įvairių ginklų į įvairiu atstumu nutolusius taikinius.

Šaudymo pratybos tęsėsi kelerą dienų, todėl kiekvienas savanoris galėjo pasirinkti dieną, kada jam į pratybas atvykti būtų patogiau. Palyginti nedidelis kasdien dalyvaujančių karių savanorių skaičius, kompiuterizuota sistema, leidžianti perkelti taikinių atstumus, neribotas

šūvių skaičius ir kiti akivaizdūs lazerinio treniruoklio privalumai sudarė puikias sąlygas formuoti bei plėtoti karių šaudymo įgūdžius.

Pasak ne pirmus metus Savanorių pajėgose tarnaujančio eil. Tado Dapšio, kuopos kovinio šaudymo pratybose dažniausiai atliekančio šaudymo instruktoriaus pareigas, vienas iš pagrindinių lazerinės šaudyklos privalumų – kompiuterizuota šaudymo proceso kontrolė. Karys gali ne tik matyti pradaužas, bet ir ginklo taikiklio ir kryptuko suvedimą kiekvieno šūvio metu, tikslią pataikymų sklaidos kreivę ir kitus svarbius duomenis. Tokiu būdu, pasak savanorio, yra žymiai lengviau mokytis net ir prasčiau šaudantį karį.

Šio mėnesio gale planuojamos kuopos kovinio šaudymo pratybos, todėl pratybos lazerinėje šaudykloje labai naudingos.

Eil. **Vilias Džaveckos** nuotrauka

Ar tikrai „vienas kovos lauke – ne karys?“ ...

Ats. mjr. **Albertas DAUGIRDAS**
Vilnius

...arba „tas blogas karys, kuris nenori tapti generolu“, arba „ne būtina būti idiotu, kad taptum vyresnioju leitenantu, bet tai iš tikrųjų padeda...“

Tai, tikriausiai, dažniausiai naudojamos karių ir net civilių tarpe citatos. Tiesa, paskutinią, daugiau skamba kai kurių iš mūsų galvose... Aišku, būtų per daug ambicinga neigti šių posakių teisingumą, juk vieno iš jų autorius – Napoleonas, kita – tūkstantmečių patirtis, trečia – žmogiškosios prigimties viršūnės, išreikšti Merfio dėsnio stiliumi... Tačiau girdint, kaip dažnai ir kaip lengvabūdiškai šiais išminties perlais puošiamos kalbos ar įvairūs postrinngavimai tiek moksleiviu, tiek ir aukščiausio rango pareigūno lūpose, verčia suklusti – ar suprantame, ką sakome?

Tad šį kartą pabandykime labiau pasigilinti tik į vieną iš šių posakių – ar tikrai jau „vienas kovos lauke – ne karys“? Iš pirmo žvilgsnio lyg ir viskas aišku – vienas su kalaviju atvirame lauke ne kažin ką tenuveiksi, keturios rankos ir dvi galvos daugiau padarys nei dvigubai mažesni pajėgumai, iš pelkės išsikapanoti greičiausiai padės draugo ranka, vienas skyrius palaikymą ugnimi vykdo efektyviau nei vienas ar du kariai, vienas britų būrys niekad nestos į kovą, jei už jo nugaros nebus bataliono, vienas lėktuvnešis nevykdo operacijos be visos eskadros paramos, saugiau būti NATO nare nei neutralia valstybe ir pan. Na, lyg ir neįmanoma ką nors tam priešpastatyti. Tačiau, toliau pateiksiu visą grupę pavyzdžių, iliustruojančių ir kitą šio posakio prasmę, nei poetas, filosofijos daktaras Liutauras Degėsys ir sako, kad „pavyzdžiais negalima įrodyti nieko, kadangi pavyzdžiais galima paaiškinti bet ką“. Nesistengsiu nieko įrodyti. Gal tik... paskatinti susimąstyti apie kitokią vienišo-nievenišo kario sąvokos sampratą.

Vienas garsiausių XVI a. Japonijos kardo meistrų Mijamoto Musasjis, parašęs knygą „Kelias eiti vienam“, kitoje savo knygoje „Penki žiedai“ taip aprašo kovos menų sampratą: „...vyras, kuris įsisavino kardo kelią, nėra vadinamas kardininku... Priežastis, dėl kurios pats kardas yra vadinamas kovos menu, štai kokios. Kardu yra išauklėta tiek visuomenė, tiek asmuo, o kovos menai prisidėjo būtent nuo kardo. Jeigu vyras valdo kardą, jis vienas gali įveikti dešimtį vyrų. Jeigu vienas vyras gali nugalėti dešimt vyrų, tuomet vienas šimtas gali įveikti tūkstantį, o vienas tūkstantis gali įveikti dešimt tūkstančių. Tokiu būdu mano kovos menų stiliuje, vienas ar dešimt tūkstančių vyrų yra tas pat, ir kiekviena atskirai

bei visos kartu kario praktikos yra vadinamos kovos menais.“

Kitas XVII a. samurajus Yamamoto Tsunetomo, knygos „Hagakurė“ autorius, rašo, kad „samurajaus kelias – tai mirties siekimas. Dešimt vyrų neįstengs nugalėti tokio ryžtingo žmogaus. Sveikas protas niekada neleis atlikti didžiųjų darbų. Reikia tapti pamišėliu ir apėsčiuoju, t.y. būti pakvaišusiam dėl noro numirti arba dar kitaip – ryžtingai puliti į mirties glėbį.“

Tuo tarpu Napoleonas yra pasakęs: „Pasaulyje yra tik dvi jėgos – tai kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“

O štai ne tik kovos meistrų ir karvedžių postulatų, bet ir pavyzdžių iš mūsų istorijos. 1329 m. didžiojo kunigaikščio Gedimino giminaitis Margiris, gelbėdamas žemaičius ir savo žmones nuo neįšvingamos žūties susidūrus su gerokai galingesniu Čekijos ir Kryžiuočių ordino ekspediciniu korpusu, gudrauja ir rikiuoja ne savo kariuomenę, o ryžtingai į dvikovą iškviečia Čekijos karalių 33 metų Joną Liuksemburgietį. Jono Prezičio kronika liudija, kad Margiris jau tuomet buvo ne jaunas, bet fiziškai labai stiprus karys ir buvęs šaunus, ir narsus. „Puolė jie vienas kitą ir sulaužė ietis, o paskui pasiėmė kalavijus ir prasidėjo šaunus mušis...“ Nesiplečiant į visų aplinkybių aprašymą, Margirio sumanymas pasiėmimo – dvikovos baigtis buvo palanki žemaičiams ir visai Lietuvai, kuri šios invazijos metu prarado penkis pilis, arba kitaip tariant – visą šiaurinę gynybinę sistemą. Priešas pasitraukė neįtvirtinęs savo laimėjimų bei neišnaudojęs progos parklupdyti Lietuvą. Vienas karys (na, dar ir palankiai susiklosčiusios kitos aplinkybės) Lietuvai laimėjo strateginę puzę!

1940 m. vienintelio okupantams pasipriešinti ketinusio Lietuvos kariuomenės dalinio – Marijampolėje dislokuoto 9-ojo Vytenio pėstininkų pulko – karnininkai po to, kai vis dėlto pakluso įsakymui grįžti į kareivines, iš apmąudo laužė kardus. Kokį strateginį argumentą būtume turėję iki šio dienų, jei šis ar bet kuris kitas dalinys galiausiai būtų stojęs į kovą su rusų agresoriumi? Kaip ten bebūtų, net šis marijampoliečių poelgis kelia pagarbą!

Atidžiai įsižiūrėjus į šiuos pavyzdžius ir didžiųjų meistrų pamąstymus ima ryškėti esminės idėjos – ginklas (kalavijas/kardas), aukščiausio lygio kario ar dalinio kovinis pasirengimas ir kario ar dalinio kovinė dvasia arba mirties ignoravimas vardan pareigos. Šių elementų junginys tampa neįkandamu arba sunkiai įkandamu riešutėliu bet kokio pajėgumo priešininkui! Ir dar daugiau – šlovė, jūrų, net patrys fizinį pralaimėjimą, aidu atsiliepia ir po tūkstan-

Lietuvos edukologijos universiteto rektorius prof. Algirdas Gaižutis įteikia dovaną buvusiam universiteto studentui ats. mjr. Albertui Daugirdui
Vr. sr. Eugenijaus Zygačio nuotrauka

mečių bei naujiesiems žygdarbiams įkvepia naujas kartas ar net didžiumą tautos. Ar dėl to nėra verta prirėkus net ir vieniems stoti į mūšį ir „pasirodyti vertais laisvės ir tą dieną, kada kovos pradžia atrodys esanti tik pasiaukojimu?“ (mjr. Vytautas Bulvičius „Karinis valstybės rengimas“)

Dar pavyzdžių? Prašom. Tais pat Margiris 1336 m., nebegalėdamas pasinaudoti tokiau pat taktiniu ir strateginiu manevru kaip prieš septynetą metų, įsiamžina istorijoje kaip Pilėnų didvyris, savo ryžtu ir pasiaukojimu stebindamas jau to laikmečio metraštininkus. Štai Vygdandas Marburgietis kronikoje rašo, kad „lietuviai buvo pasiryžę veikiau sulaukti paskutiniuosius, negu pasiduoti su tvirtove ir patekti į priešo rankas... Tą jie šį kartą iš tikrųjų visiškai nežmonišku būdu įvykdė ir įrodė. Kai jie pamatė, kad negalės ilgiau atsilauki... jie uždegė didelį laužą, sumetė ten visą turta ir mantą, paskui išsmaugė moteris ir vaikus, po to ėmė žudyti vieni kitus. Didesnįjį dalis nulenkę sprandus vaidu (Margiriui), kad jis vieną po kito nukirstų... Vyriausiasis vadas Margiris, kaip didelis stiprus milžinas, nežmoniška gėnyė... Kai jau daugiau negalėjo, perkirto savo žmoną kalaviju pusiau. Po to tuo pačiu ginklu persidūrė pilva...“ Šis šimtmečių sklindęs dvasinis užtaisas stiprybės suteikė ir partizanams, kurie, kad nepatektų priešiui į nagus, bunkeriuose patys nutraukdavo savo ir draugų gyvenimo stygas. 1991 m. Pilėnų stiprybė Parlamento gnyėjus taip

pat įkvėpė numatyti patį kritiškiausią veiksmų eigos variantą – paversti rūmus puolančiam priešui benzinu tvoskiančiu pragaru. Net okupantų užgrobtą televiziją baimingai kalbėjo, kad apie tūkstantis Parlamento gnyėjų yra suklaidinti V. Landsbergio, bet atsikvošėję pasitrauks, tačiau yra apie du šimtus „vanagų“, su kuriais tikrai busią problemų...

Argi Margiris ir jo žmonės nebuvo vieni prieš kur kas galingesnį agresorių, argi partizanai nebuvo vieni prieš akistatoje su rusų ordomis, o Aukščiausios Tarybos gnyėjai, dalimi ryžtingos tautos, nebuvo vieni prieš komunistinę didvalstybę? Buvo! Bet nepaisant to, vardan aukštesnių tikslų ir vertybių, jie rengėsi „ryžtingai puliti į mirties glėbį“! Šioje vietoje negalima nepastebėti net ir sąsajų tarp samurajaus ir lietuvių kario-vyčio ar apskritai – KARIO – filosofijų. Gebėti garbingai žūti atimant sau gyvybę (kai jau nėra kitos išeičties) visais laikais buvo nemažiau svarbu, nei pasiekti pergales mūšio lauke.

Tęsiant pamąstymus apie vienišo-nievenišo kario idėją prieš akis iškyla paskutinis su ginklu rankose žuvęs partizanas Antanas Kraujelis. Liudininkai teigia, kad jis raginimus legalizuotis atremdavo vienintele fraze – „tėvynės išdaviku netapsiu ir gyvas nepasiduosiu“. Ir savo pažadą tesėjo. 1965 m. kovo 17 d. KGB operatyvininkams ir kareiviams aptikus jo slėptuvę svainio sodyboje dar atsišaudė, o po to, kad nepatektų į nelaisvę – nusišovė...Toje pat

gretoje rikiuojasi ir 1972 m. protesto prieš rusų okupaciją vardan susidėginęs Romas Kalanta.

Be abejonės, individuali kova dar nereiškia žūtį. Tad, pabaigai iliustruosiu dar keletu istorijomis.

1920 m. lenkams užpuolus Lietuvą, lt. Teodoras Balnas, rodydamas asmeninę drąsą ir sumaniai vadovaudamas savo batalionui, privertė bėgti keliskart didesnes lenkų pajėgas ir nulėmė mūsų pergalę prie Širvintų ir Giedraičių.

Pagarsėjęs Antrojo pasaulinio karo Vermachto snaiperis Bronius Sutkus, į nevilgtį varydavo bet kurį priešą dalinį, prieš kurio pozicijas jis veikdavo. Fronte išbuvęs tik pusę metų, jis atliko 209 patvirtintus mirtinius šūvius. Vienas sunaikino beveik batalioną!

1970 m. žvejybinio laivyno jūreivis lietuvis Simas Kudirka prie JAV krantų, pasinaudojęs tinkama progą, perško ir amerikiečių laivą. Deja, pastarieji, pažeidę visas savo deklaracijas apie laisvę, jūreivį grąžino Tarybų Sąjungai. Tai Jungtinėse Valstijose sukėlė tokia pasipiktinimo banga, kad į lietuvių išlaisvinimo iš rusų gniauztų judėjimą įsijungė net JAV prezidentas. Po ketverių metų pastangų S. Kudirka buvo paleistas iš kalėjimo ir su visa savo šeima gavo prieglobstį JAV. Šis atvejis, kaip patriotizmo ir kitų vertybių pavyzdys, buvo įtrauktas į JAV mokyklų ir universitetų mokymo programas. Vienas lietuvis supurtė dvi didvalstybes!

Apie 1980 m. prie Kauno, Šalių kaime, vienišas patriotas Vytautas Andziulis sugebėjo iškasti ir įrengti pogrindinę spaustuve, kurioje organizavo Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos bei dar daugiau kaip 20 pavadinimų knygų leidybą. Per dešimt metų buvo išleista apie 138 tūkst. įvairios literatūros egzempliorių. Ir visa tai buvo daroma, kai KGB pajėgumai buvo pasiekę savo viršūnę, kai, atrodo, kiekviena Tėvynės pėda buvo kontroliuojama okupantų. Spaustuvė taip ir nebuvo aptikta, o jos produkcija prisidėjo prie tautos budinimo iš baimės gniauztų. Vienas prieš sistemą!

1991 m. spalio 29 d. Savanoriškiosios krašto apsaugos tarnybos Vilniaus rinktinės sudėtyje buvo įkurta Vilniaus pedagoginio instituto studentų-savanorių kuopa. Jos branduolį sudarė studentų grupelė, susio-ruggijūčio mėnesiais saugojusi Aukščiausiąją Tarybą ir buvusi tarp tų okupantams baimę kėlusiu „dviejų šimtų vanagų“. Šis padalinys, galiausiai sunykęs 1996-1997 m., buvo vienumoje kelias apektais.

Nuketla i 6 psl.

Didžiosios Kovos apygardos partizanai maldos metu prie laikinos palapinės. Iš kairės: Algis-Audra; Anicetas Juoknas-Krantas; neatpažintas; Pranas Keltvirtis; neatpažintas

Genocido aukų muziejaus nuotrauka

Rinktinės kuopoms įteikti vėluokai

Rinktinės kuopos su vėluokais

Vyr. ltn. **Indrė SĖJONIENĖ**
Kovo 1 d. Vilniuje Gedimino štabo batalione aikštėje Didžiosios Kovos rinktinės kariai paminėjo 21-ąsias rinktinės įkūrimo metines. Rikiuotės metu rinkti-

nės vadas mjr. Linas Kubilius 9 kuopoms įteikė vėluokus (tam tikro dydžio padalinio indentifikavimo ženklai).

– Vėluokas kaip ir dalinio,

Didžiosios Kovos rinktinės vadas mjr. Linas Kubilius padėkos raštą įteikia 803 kuopos savanorei Ernestai Brenciūtei.

rinktinės kovinė vėliava simbolizuoja padalinio egzistavimą ir įpareigoja karius susitelkti ir vieningai kovoti tėvynės Lietuvos labui. Tikiuosi, kad rinktinės kariams su mūsų kovine vėliava vykdant tarptautinius įsipareigojimus Afganistane 2012-2013 metais, Lietuvoje likę 9 vėluokai – padaliniai, tinkamai reprezentuos likusių rinktinės karių kovinę dvasią ir padės susitelkti vykdant patikėtus ar pavestas užduotis, – sakė rinktinės vadas mjr. L. Kubilius.

Iškilmingos rikiuotės metu padėkos raštais ir medaliais apdovanoti tarnyboje pasižymėję kariai. Karius taip pat pasveikino Trakų seniūnas Kęstutis Vitkauskas, dėkojęs Trakų 804 kuopos kariams, aktyviai dalyvaujantiems organizuojant miesto šventes.

Po iškilmingos rikiuotės kariai vyko į Genocido aukų muziejų, dalyvavo šaudymo varžybose.

Šiuo metu Didžiosios Kovos rinktinė turi 9 kuopas Vilniuje, Trakuose, Ukmergėje, Molėtuose, Ignalinoje ir Švenčionyse, tarnauja daugiau kaip 1 200 karių savanorių ir per 70 profesinės karo tarnybos karių.

LKKSS Vilniaus apskrities skyrius

Ats. ltn., dr. Vytautas **RAČKAUSKAS**

LKKSS Vilniaus apskrities skyriaus pirmininkas

Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjunga (LKKSS) atsikūrė tik 1993 m. Vilniuje (atkuriamasis suvažiavimas), oficialiai, po įvairių peripetijų, įregistruota 1996 m.

LKKSS Vilniaus apskrities skyrius (VAS), nors paradoksalu, oficialiai įsiregistravo jau 1994 m. Šiuo metu, 2012 m. sausio 31 d. duomenimis, skyriuje yra 216 narių (viso LKKSS – apie 600-800 narių). Pastaruosius dvejus metus Vilniaus apskrities skyrius aktyviau veikia dviem kryptimis: realiais darbais remia kariuomenę ir aktyviai dalyvauja kitų LKKSS skyrių organizuotose renginiuose. Taip 2011 m. gimė treniruocių ginklų G-36C dovanojimo akcija Jono Žemaičio karo akademijai (balandis), aktyviai dalyvauta LKKSS visuotiniame susirinkime Kaune (balandis ir gegužė), atnaujinti ginklų valdymo ir šaudymo igūdžiai LKA lazerinėje šaudykloje (birželis), dalyvauta pirmosiose LKKSS sporto žaidynėse Tauragės rajone (liepa), kartu su Lietuvos kariuomene organizuotas Aušros Vartų Vyčio restauravimo 25-čio paminėjimas (spalis), dalyvauta pirmame naktiniame žy-

gyje „Pergalių ir kovų keliais“ Radviliškio rajone (spalis, VAS komandos „Briedis“ ir „Geležinis Vilkas“), 2012 m. – dalyvauta 11-ame naktiniame žygyje „Klaipėdos sukilėlių keliais“ Klaipėdos rajone (sausis, „Briedis“ ir „Geležinis Vilkas“), įvyko pirmoji oficiali LKKSS narių rikiuotė su 1990 m. juodosiomis beretėmis – Vilniuje, Nepriklausomybės aikštėje (sausis) ir pakartotinai atnaujinti šaudymo igūdžiai LKA lazerinėje šaudykloje (sausis). Tokie realūs mūsų skyriaus darbai.

Kas numatyta ateityje? Dar ne viena oficiali rikiuotė, kad „būtuome matomi“, tolesnis šaudymo igūdžių atnaujinimas ir palaikymas, kad esant reikalui galėtume kovoti su naujausia ginkluote (iš „kalašų“ dar šaudyti mokame), numatyta nauja treniruocių ginklų G-36C dovanojimo akcija Šalčininkų jauniems šauliams, visuotinis LKKSS susirinkimas Kaune (LKKSS 85-eri), II LKKSS sporto žaidynės Šiaulių rajone (jau laikas užimti pirmą vietą), LKKSS VAS įstatų atnaujinimas bei kiti darbai ir darbeliai...

Taip pat, atnaujinant skyriaus įstatus, galima būtų pasekti gražiu LKKSS Šiaulių skyriaus pavyzdžiu, kai jie pagerbdami savo kraštų partizanus, skyriui suteikė Priskėlimo apygardos vardą. LKKSS Vilniaus skyrius galėtų vadintis Didžiosios Kovos skyriumi. Kaip rodo istorija, dažniausiai visos didžiosios kovos verda dėl sostinių užėmimo ar išvadavimo, nors nebūtinai jose ar šalia jų...

Laikraščiu „Žalia giria“ pirmiausia palinkėčiau įdomių ir aktualių straipsnių... Bus straipsnių, bus ir tęstinumas, ir kito numerio laukimas... Dėkojame laikraščio leidybinei grupei, kad ėmėsi gauti partizaniską spaudą, su nekantrumu laukiame pasirodant atnaujinto laikraščio „Žalia giria“.

Ar tikrai „vienas kovos lauke – ne karys?“...

Atkelta iš 5 psl.

Neskaitant trumpai gyvavusio Vilniaus universiteto studentų-savanorių būrio, tai buvo vienintelis studentiškas kovinis (nes turėjo realias užduotis karo atveju, kaip, beje, ir kiti savanorių vienetai) padalinys visose ginkluotose pajėgose iki šių dienų. Tačiau dar svarbiau tai, kokį rezultatą jis pasiekė. Garsas apie studentų-savanorių veiklos efektyvumą lėmė, kad daugiau kaip 20 kuopos karių buvo pakviesti tapti profesinės karo tarnybos kariais-vadais. Šiuo metu net 10 studentų-savanorių yra išsitarinę iki majoro laipsnio, tarnauja Specialių operacijų ir Sausumos pajėgose, KASP, karinėje žvalgyboje, o trys ir LKA. Tai buvo vienintelis SKAT padalinys, kuris savo iniciatyva jau nuo 1992 m. organizavo daugiadienes žiemos ir vasaros pratybas (atitinkamai – trijų ir de-

šimties parų) pagal partizanų-mažų padalinių taktiką. Bandant Didžiosios Kovos apygardos kūrėjo Jono Misiūno-Žalio Velnio taisyklytų kovos veiksmus per pratybas buvo įprasta įveikti 100-150 km pėsčiomis ir dažniausiai naktiniais, neužsibūnant vienoje vietoje ilgiau kaip 12 val. Vienintelis tokio dydžio padalinys, kuris organizavo karinės literatūros rengimą ir net leidybą bei ekipuotės/taktinių liemenių siuvimą. Vienintelis, kuris turėjo ir specialų kuopos ženklėlį už itin gerą tarnybą. Vienintelis, kuris savo istoriją aprašė ir išleido atskiru leidiniu. Buvo ir daugiau tų „vienintelis“. Bet akivaizdu ir tai, jog šio padalinio iš esmės niekas nepalaikė ir neparėmė, geriausiai atveju – tik netrukė dirbti. Galiausiai, kuopos nebeliko – lyg ir „vienas lauke – ne karys“... Tačiau, liko svarbiausias dalykas – padalinio dvasia, kuri iki šiol kasmet suburia būvusius ben-

dražgius, kuri iki šiol net KASP vadovyniai kelia minčių apie tokio padalinio atkūrimo idėją, kuri leidžia gyventi ramia širdimi dėl to, kad buvo padaryta viskas, kas įmanoma vardan Lietuvos, kad yra ką papasakoti apie pačių kurtą istoriją savo vaikams...

Baigdamas šias mintis apie vienįš-nevienįš karį kviečiu skaitytoją išdrįsti paklausti savęs: ar ne didžiausia problema yra tuomet, kai patys pirmiausia pasiduodame viduje, kai leidžiame patys sau paminti pamatines vertybes, kai karinio laipsnio siekimas yra svarbiau už tiesiog tapimą aukščiausios klasės profesionalais ir gerais pavyzdžiais savo pavaldiniams, kai nuleidžiame rankas prieš sisteminių sustabarėjimą, kai bijome pareigos, o ne pareigos neatlikimo, kai leidžiame savo ginklo broliams suabejoti mūsų patikimumu, kai atrandame pinigų alaus bokalui, bet ne patriotinės idėjos parėmimui,

kai reikalaujame iš valstybės apdovanojimų ir žemės sklypų už tai, kad tiesiog kažkada atlikome tai, ką kaip mylintys Laisvę ir Tėvynę ir turėjome atlikti, kai Margirį išdrįstame vadinti psichopatu...

KARYS – tai ne sąvoka. Tai sąmonės būseną, kuri negali išėiti nei minutės pertraukėlei, nei atostogoms, nei į pensiją... Gerbiamas skaitytojau, ar tamsta atsakei sau kas esi?...

Vyr. ltn. Česlovas Bogdanas pratybose su savo kariais žaliwoje girioje

Vyr. srž. Eugenijaus Žygaičio nuotrauka

„Žalios girios“ redaktorius št. srž. Audrius Vareikis